

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/37/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123240309
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4123240309.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci navrhovateľa: WTC-MACRO, s. r. o., so sídlom Južná 41, Nitra, IČO: 36 268 585, zast. JUDr. Mariánom Dobišom, advokátom, so sídlom Sládkovičova 3, Nitra, za účasti sporných vlastníkov nehnuteľností: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX/XX, D. E., zast. JUDr. Andreou Kelemenovou, advokátkou, Štúrova 1409/17, Nitra, za účasti ďalších účastníkov: Slovenský pozemkový fond, Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, Banská Bystrica, IČO: 36 038 351, o návrhu na vydanie rozhodnutia o potvrdení vydržania práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 6. júna 2024 č. k. 36Vyd/2/2023-109 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrh zamietol (I.) a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (II.). Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 359a, § 359c ods. 1, § 359c ods. 2, § 359d ods. 2, § 359e ods. 1, 2 CMP a § 134 ods. 1, § 151n ods. 1, § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka a uviedol, že po oboznámení sa s návrhom navrhovateľa, listinami, ktoré sú súčasťou spisu, podaniami účastníkov konania a uznesením súdu zo spisu sp. zn. 8C/121/2023, ako aj vyjadrením účastníka konania, dospel k záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť, preto ho zamietol. Vo všeobecnosti je možné vecné bremeno charakterizovať ako vecné právo, ktoré obmedzuje vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Vyznačuje sa teda tým, že spočíva v obmedzení vlastníka nehnuteľnosti buď na prospešnejšie využívanie nehnuteľnosti iného konkrétneho vlastníka alebo na prospech určitej fyzickej alebo právnickej osoby, toto obmedzenie je späté so zaťaženou nehnuteľnosťou v prospech panujúcej nehnuteľnosti. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti alebo patria určitej osobe (§ 151n a nasledujúce Občianskeho zákonníka). Právnym dôvodom vzniku vecného bremena môže byť, rovnako ako u vlastníckeho práva, zmluva, dedenie, rozhodnutie príslušného orgánu, zákon a vydržanie. Oprávnenie zodpovedajúce vecnému bremenu teda možno nadobudnúť aj vydržaním. Predpokladom tohto spôsobu nadobudnutia je nepretržitý výkon práva po dobu najmenej desať rokov, ak sú splnené aj ostatné podmienky podobné vydržaniu vlastníckeho práva, uvedené v § 134 Občianskeho zákonníka. Vylúčené je vydržanie práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu k nehnuteľnostiam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo vo vlastníctve zákonom určených právnických osôb (§ 125 Občianskeho zákonníka). Aj keď právna úprava vydržania je súčasťou právneho poriadku a spolu s ním podlieha zmenám zodpovedajúcim stupňu vývoja spoločnosti, možno vo všeobecnosti konštatovať, že zákonnými podmienkami vydržania boli oprávnená držba, uplynutie zákonom určenej vydržacej doby a spôsobilý predmet vydržania (rozsudok Najvyššieho

súdu SR sp. zn. 5 Cdo 260/2008 zo dňa 10. decembra 2008). Na rozdiel od držby je vlastníctvo v platnom právnom poriadku (§ 123 a nasledujúce Občianskeho zákonníka) staronovo chápané ako najvyššia právna moc nad vecou. Jeho obsahom je právo vlastníka vec držať, užívať a disponovať s ňou. Vlastník má teda zo zákona základné oprávnenia, ktorými sú právo vec držať, vec užívať, požívať jej plody a úžitky a právo s vecou disponovať. Z uvedeného vyplýva, že právo vec držať znamená nakladať s vecou ako s vecou vlastnou. Ide tu teda o základné, východiskové oprávnenie vlastníka, ktoré je nevyhnutným predpokladom pre výkon oprávnení ostatných. Podľa vzťahu k predmetu vlastníctva, Občiansky zákonník rozlišuje držiteľa oprávneného a neoprávneného, keď v ustanovení § 130 ods. 1 definuje len držiteľa oprávneného. Oprávnená držba spravidla spočíva na skutkovom omyle, keď sa oprávnený držiteľ domnieva, že bol napr. urobený právny úkon, hoci tomu tak nebolo alebo naopak o určitej skutočnosti, ktorá má za následok neplatnosť právneho úkonu, či inak bráni vzniku práva, nemá vedomosť. Samotná skutočnosť, že niekto koná spôsobom, zodpovedajúcim obsahu vecného bremena prechádzať cez pozemok, nemôže viesť k záveru o oprávnenej držbe zodpovedajúcej vecnému bremenu aj preto, že cez cudziu nehnuteľnosť je možné prechádzať na základe rôznych právnych titulov. Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Ide o psychický stav, o jeho vnútorné presvedčenie, ktoré sa prejavuje aj navonok a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci. Medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby veci, patrí aj okolnosť, ako vec nadobudol - či mu svedčí nejaký oprávnený nadobúdaci titul. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva. Sama skutočnosť, že nehnuteľnosť užíva nerušene po dobu presahujúcu 10 rokov, nezakladá dobrú vieru o tom, že ide o výkon práva zodpovedajúci vecnému bremenu (rozs. NS SR sp. zn. 3Cdo/147/2016). Navrhovateľ tvrdí, že dňa 25. 04. 2017 nadobudol vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu, spočívajúce v práve prechodu a prejazdu pešo a motorovými vozidlami cez časť pozemku parc. č. 803/10, k. ú. D. E.. Napriek tomu, že navrhovateľ uviedol, že podmienky vydržania vecného bremena splnili ešte jeho právni predchodcovia, súd nemal túto skutočnosť hodnoverne osvedčenú. Z rozsudkov súdov, ktoré navrhovateľ predložil, vyplýva, že právo prechodu a prejazdu sa týkalo výlučne parc. č. 803/19, k. ú. D. E. a takto je evidované toto právo na LV č. XXXX ako iné údaje (vlastníkom nehnuteľností je navrhovateľ) a na LV č. XXXX v časti C ako ťarcha (vlastníkom nehnuteľností je A. B.). Ak sa aj na strane 2 rozsudku zo dňa 08. 08. 1997 uvádza, že „jeho domové nehnuteľnosti boli postavené okolo roku 1960 a od tej doby JRD využívalo prístup k nim cez parcelu odporcu (cez parcelu číslo 803/19) a tiež aj cez parcelu 803/10, ktorej vlastníkom v súčasnosti navrhovateľovi nebráni používať cestu - prechod a preto nie je v tomto konaní žalovaný“, tak ide tu o citáciu návrhu v konaní. Toto tvrdenie nie je výsledkom dokazovania súdu a súd túto skutočnosť nemal preukázanú zo strany navrhovateľa, pretože ani príloha žaloby, ktorou bol geometrický plán F. G. z roku 1995, nebol premietnutý do výroku rozhodnutia súdu v časti, ktorá by sa týkala parc. č. 803/10. Súd uviedol, že v kúpnej zmluve, na základe ktorej nadobudol navrhovateľ nehnuteľnosti, sa takisto vôbec nič nespomína o existencii vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu cez pozemok parc. č. 803/10. Preto súd dospel k záveru, že pokiaľ sa právo prechodu a prejazdu cez predmetný pozemok, patriaci teraz účastníkovi p. B., realizovalo, tak bez právneho titulu, ktorý tým pádom sponchybňuje dobromyseľnosť navrhovateľa a jeho právnych predchodcov v súvislosti s držbou predmetného práva. Ak sa prípadne navrhovateľ ako nadobúdateľ nehnuteľnosti uspokojil iba s ústnym oznámením prevodcu, že s vlastníctvom nehnuteľnosti je spojené právo zodpovedajúce vecnému bremenu, resp. že takéto právo sa vykonáva, pričom táto okolnosť nie je uvedená v zmluve o prevode nehnuteľnosti a nadobúdateľ sa o existencii takéhoto práva nepresvedčí, nemôže byť navrhovateľ podľa súdu so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu toto právo prislúcha, lebo pri normálnej opatrnosti, ktorú je možné od každého požadovať, by si existenciu tohto práva, prípadne právneho titulu, ktorý mal za následok jeho vznik, overil (rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo/147/2016). Tieto skutočnosti si mal možnosť navrhovateľ overiť práve z výpisu z listu vlastníctva, prípade z rozsudkov, ktoré predložil súdu ako prílohy k jeho návrhu. Ak by tak urobil, zistil by, že nie je dobromyseľný; to, že tak nepostupoval, nemôže byť na ťarchu vlastníka nehnuteľnosti. Pán B. je vlastníkom aj parc. č. 803/19, t.j. tej, ku ktorej bolo zriadené právo prechodu a prejazdu v prospech

vlastníkov p. č. 803/2, 803/4 a 803/6. Súd ďalej uviedol, že o nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu výkonom práva (vydržaním) nemôže ísť ani vtedy, keď ten, kto právo vykonáva, sa domnieva, že mu takéto právo vzniklo na základe toho, že pozemok, ku ktorému takéto právo vykonáva, a ktorý je vlastníctvom fyzickej osoby, slúži k chôdzi a jazde tiež iným osobám (R 37/1992). Súd zároveň dospel k záveru, že v prípade navrhovateľa nie je možné hovoriť ani o splnení 10 ročnej, nepretržitej vydržacej doby v zmysle § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vzhľadom na dobu, kedy predmetné nehnuteľnosti získal do vlastníctva (zmluva z 25. 04. 2017) a kedy podal návrh na súde prvého stupňa (dňa 20. 10. 2023). Napriek tomu, že navrhovateľ neoznačil presný okruh účastníkov konania podľa § 359c ods. 2 CMP, súd automaticky ako účastníkov konania označil aj subjekty, vymedzené v tomto ustanovení pod písm. c) a d). Ako už bolo uvedené, v konaní sp. zn. 8C/121/2023 bolo nariadené neodkladné opatrenie proti vlastníkovi parc. č. 803/10, ktorý v tomto konaní vystupuje ako účastník konania. Právny zástupca účastníka konania doručil súdu vyjadrenie k návrhu dňa 12. 02. 2024, i keď k tomu nebol vyzvaný. Súd sa napriek tomu oboznámil s jeho vyjadrením a uviedol ho v tomto rozhodnutí, pretože bol toho názoru, že ho nemožno opomenúť. Takisto súd poukázal na názor samotného Najvyššieho súdu SR v uznesení sp. zn. 9Cdo/239/2022, ktorý opisuje účel a zmysel konania o potvrdení vydržania v Civilnom mimosporovom poriadku. Bez rozdielu toho, že súd nevydal vyzývacie uznesenie, už v tomto štádiu možno konštatovať, že účastník vo vyjadrení rozporoval návrh, t. j. existuje tu reálny predpoklad podania námietok z jeho strany, na posúdenie ktorých by bolo nutné vykonať dokazovanie, ktoré by presiahlo rámec samotného konania o potvrdení vydržania. Okrem toho, že súd nemal podľa návrhu preukázané splnenie podmienok pre vydanie vyzývacieho uznesenia, poukazuje na to, že konanie o potvrdení vydržania v zmysle § 359a CMP je konanie s procesným postupom odlišným od sporového konania vo veci určenia vlastníckeho práva, kde má súd (a aj strany sporu) k dispozícii väčší priestor a procesné prostriedky potrebné na zisťovanie skutkového stavu veci. Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 68/2021 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 1. mája 2021 zmenil a doplnil Civilný mimosporový poriadok práve o ustanovenia upravujúce konanie o potvrdení vydržania, je uvedené konanie pomerne formálne a má znaky skôr registrového konania. V konaní o potvrdení vydržania teda súd nenariaďuje pojednávanie, nevykonáva plnohodnotné dokazovanie, ale skúma osvedčenie relevantných skutočností navrhovateľom. Súd vydá vyzývacie uznesenie podľa § 359f CMP len vtedy, ak už vo fáze skúmania návrhu na začatie konania a dôkazných prostriedkov pripojených navrhovateľom za účelom osvedčenia relevantných skutočností, dospeje k záveru, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia ako nanajvyš (vysoko) pravdepodobné. V prípade vážnych pochybností o uplatnenom nároku nie je namieste vydávať vyzývacie uznesenie (najmä s poukazom na zásadu hospodárnosti), a to ani s prihliadnutím na možnosť podať námietky osobami vymenovanými v § 359h CMP. Navrhovateľ domáhajúci sa vydania potvrdenia vydržania, však v takom prípade nemôže namietat' odmietnutie prístupu k súdu, pretože má možnosť domáhať sa svojho nároku inými procesnoprávnymi prostriedkami v rámci sporového konania (napr. žalobou o určenie vlastníctva). V konaní o potvrdení vydržania podľa § 359a CMP sa predpokladá jednoznačné a hodnoverné osvedčenie nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním. Hoci ide o mimosporové konanie podľa ustanovení CMP, uplatniac pritom vyšetrovací princíp, vzhľadom na už vyššie uvedenú špecifickosť tohto konania, je potrebné zdôrazniť, že je v prvom rade povinnosťou navrhovateľa hodnoverne osvedčiť ním tvrdené nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním. Hoci súd v zmysle § 359e CMP môže sám vykonať potrebné šetrenia na overenie správnosti tvrdení navrhovateľa alebo môže vyzvať navrhovateľa, aby označil ďalšie dôkazy na preukázanie skutočností, z ktorých vyplýva, že splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním, aktivita súdu nemá nahrádzať procesnú aktivitu a procesnú zodpovednosť navrhovateľa. Z formulácie zákonného ustanovenia je jasné, že ide o možnosť, a nie o povinnosť súdu, pričom je na úvahe súdu, aký postup zvolí (rozhodnutie NS SR sp. zn. 9Cdo/239/2022). S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je nedôvodný, preto ho zamietol. Na druhej strane, súd uviedol, že to, že navrhovateľ bol v predmetnom konaní v zmysle § 359a CMP neúspešný, nijako nelimituje jeho možnosť domáhať sa ním tvrdeného nároku v sporovom konaní. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, a to aj s poukazom na to, že súd rozhodol o zamietnutí návrhu ešte pred vydaním vyzývacieho uznesenia. I keď si účastník konania uplatnil nárok na náhradu trov konania, súd mu ju nepriznal, a to s poukazom na § 52 CMP ako § 359e ods. 3 CMP.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie, odôvodniac ho v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež ako „CSP“) tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces, v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) CSP tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež ako „CMP“), odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Uviedol, že nesúhlasí s názorom súdu, že navrhovateľ nebol ku vzťahu k ostatným okolnostiam dobromyseľným držiteľom práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu, nakoľko ide o všeobecné právne závery, ktoré sa nemusia a nedajú aplikovať na každý jednotlivý prípad. Dobromyseľnosť navrhovateľa je v danom prípade daná objektívnou skutočnosťou, ktorou je okrem iného zameranie práva zodpovedajúcemu vecnému aj cez časť pozemku s parc. č. 803/10, a to na základe geometrického plánu vypracovaného F. H. G. pod č. 22682376-108/95 (ďalej tiež ako „Geometrický plán“), ktorý bol vyhotovený dňa 08. 11. 1995 pre účely súdneho konania vedeného Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 10C/84/97 a Krajským súdom v Nitre pod sp. zn. 8Co/431/97. Geometrický plán už v roku 1995 tak prezentoval skutočný a zaužívaný stav užívania časti pozemku s parc. č. 803/10 na právo prechodu pešo a motorovými vozidlami, ktorý existoval približne od roku 1960. Tento stav reálneho užívania práva prechodu a prejazdu pešo a motorovými vozidlami cez časť pozemku s parc. č. 803/10 je aj zakreslený v katastrálnej mape. Navrhovateľ sa tým snaží poukázať na tú skutočnosť, že existoval a existuje reálny a objektívny doklad o využívaní časti pozemku s parc. č. 803/10 na právo prechodu a prejazdu cez časť pozemku s parc. č. 803/10. Navyše, súd v uznesení v tejto súvislosti vôbec nezohľadnil to, že na časti pozemku s parc. č. 803/10 je reálne vybudovaná pozemná cestná komunikácia s tým, že táto pozemná cestná komunikácia je vybudovaná aj na pozemku s parc. č. 803/19 a tvorí jeden kontinuálny celok, pričom túto pozemnú cestnú komunikáciu nie je možné rozdeliť bez toho, aby došlo k jej znehodnoteniu. Pri normálnej a právom vyžadovanej opatrnosti navrhovateľa od neho nemožno spravodlivo žiadať, aby si preveroval tieto skutočnosti iba na základe všeobecného citovania toho-ktorého rozhodnutia súdov, keďže aj v očiach nestranného pozorovateľa by sa vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam zdalo nanajvýš racionálne a logické, že právo prechodu a prejazdu cez časť pozemku s parc. č. 803/10 využíva oprávnene a dobromyseľne, že v skutočnosti mu toto právo patrí, keďže je tento stav jednak zakreslený Geometrickým plánom od roku 1995 a na tomto pozemku je v skutočnosti vybudovaná pozemná cestná komunikácia, ktorá tvorí jeden celok s pozemnou cestnou komunikáciou vybudovanou na susediacom pozemku s parc. č. 803/19. Práve z týchto dôvodov má navrhovateľ za to, že súd nesprávne právne posúdil daný problém, keďže nie každý právny názor alebo záver vyjadrený v tom-ktorom rozhodnutí je priamo aplikovateľný na každú jednu konkrétnu situáciu. Vždy je potrebné konkrétnu situáciu posudzovať osobitne v závislosti na konkrétnych okolnostiach daného prípadu. V tomto prípade sú dané objektívne okolnosti, z ktorých bolo možné vyvodiť jednoznačný záver, že právo prechodu a prejazdu pešo a motorovými vozidlami cez pozemok s parc. č. 803/10 bolo využívané právny predchodcami navrhovateľa a samotným navrhovateľom dobromyseľne a oprávnene približne od roku 1960. Ďalšou objektívnou skutočnosťou je fakt, že ak by si právny predchodca navrhovateľa spoločnosť Stavex, v.o.s. v konaniach vedených Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 10C/84/97 a Krajským súdom v Nitre pod sp. zn. 8Co/431/97 uplatňoval nárok na potvrdenie vydržania vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu pešo a motorovými vozidlami cez časť pozemku s parc. č. 803/10, tak s veľkou pravdepodobnosťou by mu konajúce súdy vyhovelí, a to najmä z dôvodu, že existujú objektívne okolnosti spočívajúce v reálnom užívaní tejto časti pozemku s parc. č. 803/10, a jednak aj tým, že sa na tejto časti pozemku s parc. č. 803/10 nachádza asfaltová cestná komunikácia. Je pravdou, že pozemok s parc. č. 803/10 nebol predmetom týchto konaní, to však nevylučuje, že k tomuto pozemku neboli splnené podmienky vydržania, keďže tieto podmienky boli splnené k susednému pozemku. Taktiež neobstojí argument súdu alebo účastníka konania, že vlastník pozemku s parc. č. 803/10 v čase týchto súdnych konaní nebol ich účastníkom, a teda sa nemohol účinne brániť, keďže vlastník pozemku s parc. č. 803/19 bol účastníkom týchto konaní a bránil v týchto súdnych konaniach riadne svoje práva, avšak bezúspešne. Navyše, Okresný súd Nitra a rovnako aj Krajský súd v Nitre vo svojich rozhodnutiach zhodne konštatovali, že právny predchodca navrhovateľa splnil všetky podmienky vydržania vrátane oprávnenej držby a vydržacej doby, do ktorej obidva konajúce súdy započítavali aj vydržaciu dobu právneho predchodcu spoločnosti Stavex, v.o.s. V čase priznania práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu k pozemku s parc. č. 803/10 boli splnené všetky zákonné podmienky aj s ohľadom na v tom čase existujúcu súdnu prax pre vydržanie, a to v prípade oboch pozemkov, t. j. v prípade pozemku s parc. č. 803/10 a 803/19. Či už Okresný súd Nitra alebo Krajský súd v Nitre sa v rámci ich dokazovania nemuseli zaoberať vydržaním práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k pozemku 803/19, nakoľko to nebolo predmetom konania, z oboch rozhodnutí však vyplýva, že v prípade oboch pozemkov išlo o rovnaký skutkový stav vo vzťahu k splneniu podmienok pre vydržanie

vecného bremena. Navrhovateľ týmito rozhodnutiami disponoval od nadobudnutia vlastnícka práva k svojim nehnuteľnostiam na základe kúpnej zmluvy, na ktorú poukazuje prvostupňový súd v tomto konaní a aj na ich základe odôvodňoval oprávnenosť užívania oboch pozemkoch v rozsahu ich využívanej časti, teda aj s ohľadom na tieto rozhodnutia bol v ich užívaní dobromyseľný. Vydaním uznesenia sa súd absolútne odchýlil od svojej predchádzajúcej rozhodovacej praxe, čím zásadným spôsobom narušil zásadu právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Súd tak v jednej veci pri takých istých skutkových zisteniach konštatoval, že právny predchodca navrhovateľa bol oprávneným držiteľom vecného bremena a do jeho vydržacej doby započítaval aj vydržaciu dobu jeho právnych predchodcov, pričom pri navrhovateľovi pri rovnakých skutkových zisteniach súd konštatoval, že navrhovateľ nie je oprávneným držiteľom a ani do vydržacej doby nezapočítaval dobu, počas ktorej vykonávali toto právni predchodcovia navrhovateľa. Navrhovateľ si opakovane dovoľí uviesť, že išlo o totožné/rovnaké skutkové okolnosti, avšak uznesenie, resp. závery z neho vyplývajúce sa absolútne rozchádzajú s rozhodnutiami so sp. zn. 10C/84/97 a 8Co/431/97 (ďalej tiež ako „Rozhodnutia“), a to všetko za situácie, kedy asfaltová komunikácia zriadená na pozemku s parc. č. 803/19 tvorí jeden neoddeliteľný celok s asfaltovou komunikáciou nachádzajúcou sa na časti pozemku s parc. č. 803/10. Súd v ods. 32 uznesenia na jednu stranu konštatuje, že rozhodnutia sa týkali výlučne pozemku s parc. č. 803/19, avšak túto skutočnosť príliš zužujúco a obmedzujúco, keďže ak právni predchodcovia splnili podmienky na vydržanie pozemku s parc. č. 803/19, tak je logické, že by splnili, alebo že tieto podmienky splnil aj navrhovateľ vo vzťahu k časti pozemku s parc. č. 803/10, a to najmä s poukazom na jeho objektívnu a hmotnú prepojenosť s parc. č. 803/19. Navrhovateľ nespochybňuje uznesenie Najvyššieho súdu SR so sp. zn. 9Cdo/239/2022, resp. právny názor Najvyššieho súdu SR vyplývajúceho z predmetného rozhodnutia ohľadom účelu a zmyslu konania o potvrdení vydržania podľa CMP, avšak uviedol, že ak by súd správne skutkovo a právne posúdil okolnosti dané jednotlivo a v ich vzájomnom súhrne s tým, že by niektoré skutočnosti účelovo neodignoroval, tak by musel dospieť k záveru, že v prípade navrhovateľa je konanie o potvrdenie vydržania v zmysle CMP prípustné, a to z dôvodu, že navrhovateľ spolu s jeho právnymi predchodcami splnili všetky podmienky na vydržanie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu pešo a motorovými vozidlami cez časť pozemku s parc. č. 803/10 rovnakým spôsobom, ako tieto podmienky splnili vo vzťahu k pozemku s parc. č. 803/19, čo bolo konštatované v rozhodnutiach. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil z dôvodu porušenia zásady právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí v neprospech navrhovateľa a zmysle § 391 ods. 1 CSP vec vrátil Okresnému súdu Nitra na nové konanie a rozhodnutie.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané navrhovateľom ako osobou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle § 65, § 66 a § 67 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

4. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

5. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zohľadnil v konaní zistený skutkový stav a vec aj správne právne posúdil, pričom v odôvodnení rozhodnutia dal odpovede a riadne odôvodnil všetky pre posúdenie veci podstatné skutočnosti, preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje. Na potvrdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie a k námietkam, uvedeným v odvolaní navrhovateľa, odvolací súd uvádza nasledovné.

7. Základným účelom, resp. úlohou konania o vydržanie v zmysle § 359a a nasl. CMP v znení účinnom od 1. mája 2021 je zabezpečiť efektívne a relatívne rýchle potvrdenie vydržania vlastníckeho

práva k nehnuteľnosti alebo potvrdenie vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu príslušným orgánom verejnej moci (súdom). Presun právomoci deklaratórnym rozhodnutím potvrdzovať nadobudnutie vecného práva z notárov na príslušný súd je odôvodnený potrebou zabezpečiť nezávislé a efektívne vydanie súdneho rozhodnutia deklarujúce vzniknutý stav o vecných právach, ktoré má byť vydané v zákonom upravenom procese, aby sa tak zabezpečila najmä ochrana ústavného práva vlastníť majetok garantovaná Ústavou Slovenskej republiky (dôvodová správa k zák. č. 68/2021 Z. z.)

8. Konanie o potvrdení vydržania pozostáva z dvoch fáz. Prvá fáza je konanie o vydaní vyzývacieho uznesenia a druhá po vydaní vyzývacieho uznesenia. V rámci prvej fázy konania súd návrh zamietne ak zistí, že nie sú splnené podmienky pre vydanie vyzývacieho uznesenia, teda skúma či navrhovateľ osvedčil splnenie predpokladov vydržania. Vychádza pritom z opísania skutkových okolností navrhovateľom v návrhu a ním označených, predložených dôkazov.

9. Ustanovenie § 359d v spojení s § 359e CMP reglementuje tzv. predprípravné štádium konania o potvrdení vydržania (prvá fáza), ktoré má za cieľ vylúčiť z konania neodôvodnené a neopodstatnené návrhy na začatie konania o potvrdení vydržania, pri ktorých je jednoznačne zrejmé, že k vydržaniu nedošlo a súčasne nezaťažovať ostatných účastníkov konania. V odseku 2 ustanovenia § 359d zákon upravuje náležitosti návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania. V zmysle zákona musí návrh na začatie konania o potvrdení vydržania obsahovať; a/ ktorému súdu je určené, b/ kto ho robí, c/ ktorej veci sa týka, d/ čo sa ním sleduje, e/ podpis (všeobecné náležitosti podania), f/ opísanie skutočností, z ktorých vyplýva, že navrhovateľ splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, g/ označenie nehnuteľnosti podľa údajov z katastra nehnuteľností, h/ označenie dňa, keď navrhovateľ nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním (osobitné náležitosti návrhu na začatie konania).

10. V ustanovení § 359e ods. 1 veta druhá CMP je vyjadrený vyšetrovací princíp súdu, ktorý stanovuje oprávnenie súdu vyzvať navrhovateľa na doplnenie návrhu na začatie konania a predloženie ďalších dôkazov preukazujúcich nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, ak to vzhľadom na zistené skutočnosti považuje za potrebné a tieto si nevie zabezpečiť sám. Súd môže taktiež sám vykonať potrebné šetrenia, najmä ak ide o skutočnosti a listiny, ktoré navrhovateľ nemôže sám bez svojej viny získať a predložiť súdu, prípadne tieto nemá k dispozícii a ich získanie navrhovateľom a následné predloženie súdu by bolo možné len s neprimeranými ťažkosťami, prípadne ide napríklad o také dôkazy, ktoré sa nachádzajú v informačných systémoch verejnej správy a pod. (dôvodová správa k zák. č. 68/2021 Z. z.).

11. Predmetné ustanovenie (§ 359e CMP) tak primárne slúži súdu v situácii, ak z návrhu navrhovateľa na potvrdenie vydržania nevyplývajú predpoklady na vydanie vyzývacieho uznesenia, aby poskytol navrhovateľovi dostatočný priestor na efektívnu realizáciu jeho práv, sledujúc tak zistenie skutočného stavu veci. Vo výsledku tohto procesu tak môže nastať stav, že súd návrh odmietne (§ 359e ods. 1 veta práv v spojení s § 8 ods. 1 CMP) alebo súd návrh zamietne, ak má súd za to, že hmotnoprávne podmienky vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu navrhovateľom nemožno na základe doposiaľ zistených skutočností považovať za splnené. Tým však nie je vylúčená aplikáciu inštitútu na odstraňovanie väd podania za subsidiárnej pôsobnosti ustanovenia § 129 a nasl. CSP. Z uvedeného vyplýva, že zákon kategorizuje pri skúmaní návrhu na potvrdenie vydržania dve roviny, a to: 1/ procesné podmienky, pod ktoré možno explicitne zaradiť skúmanie účasti navrhovateľa (§ 8 ods. 1 CMP) a implicitné nedostatky návrhu podania vo veci samej (§ 129 CSP), ktorých existencia odôvodňuje odmietnutie návrhu na potvrdenie vydržania a 2/ hmotnoprávne podmienky (meritórne), pod ktoré je možno zaradiť všetky osobitné náležitosti návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania (§ 359d ods. 2 CMP), ktorých neosvedčenie vedie k zamietnutiu návrhu na potvrdenie vydržania. Slovné vyjadrenie „osvedčenie“ predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva sa má vykladať vo význame „s vysokou pravdepodobnosťou preukázané“. Uvedený záver treba hodnotiť aj v spojení s fázou konania po vydaní vyzývacieho uznesenia, kedy dochádza už len k obmedzenému meritórnemu prieskumu vyššie uvedených predpokladov v korelácii s podanými námietkami (ich včasnosťou a dôvodnosťou). Možno preto uzavrieť, že súd musí mať už vo fáze pred vyzývacím uznesením preukázané splnenie všetkých hmotnoprávných predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, v opačnom prípade súd návrh na začatie konania zamietne (§ 359e ods. 2 CMP).

12. Keďže v danej veci je predmetom konania vydržanie práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu, odvolací súd sa zaoberal aj najnovšou judikatúrou NS SR ohľadom tejto otázky.

13.1. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1Cdo 71/2022 z 17. 04. 2024 uviedol, že právnym dôvodom vzniku vecného bremena môže byť zmluva, dedenie, rozhodnutie príslušného orgánu, zákon alebo vydržanie (§ 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka). V preskúmvanej veci žiadal žalobca určiť existenciu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, spočívajúcemu v práve prechodu a prejazdu cez predmetný pozemok žalovaných, pričom dôvodom vzniku tohto práva malo byť jeho vydržanie (teda nie zriadenie vecného bremena súdom podľa § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka). Predpokladmi tohto spôsobu nadobudnutia sú oprávnená držba, uplynutie zákonom určenej vydržacej doby a spôsobilý predmet vydržania (rozsudok najvyššieho súdu z 10. decembra 2008 sp. zn. 5Cdo/260/2008). Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu toto právo patrí, pričom dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná z objektívneho hľadiska (rozsudok najvyššieho súdu zo 16. decembra 2008 sp. zn. 2Cdo/271/2007).

13.2. Nadväzujúc na predchádzajúcu judikatúru (okrem vyššie citovaných rozhodnutí tiež 5Cdo/49/2010, 3Cdo/12/2010, 4Cdo/287/2006, 5Cdo/234/2009) najvyšší súd v rozsudku z 22. februára 2018 sp. zn. 3Cdo/147/2016 konštatoval, že jedným z predpokladov vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je skutočnosť, že ten, kto určitú nehnuteľnosť užíva (napríklad za účelom prechodu alebo prejazdu), je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že koná ako oprávnený z vecného bremena. Rozhodujúcim tu nie sú subjektívne predstavy alebo domnienky konajúceho; jeho dobromyseľnosť musí byť, podobne ako v prípade vydržania vlastníckeho práva, posudzovaná z objektívneho hľadiska, to znamená z hľadiska, či pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Sama skutočnosť, že nehnuteľnosť užíva nerušene po dobu presahujúcu 10 rokov, nezakladá dobrú vieru o tom, že ide o výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Z rozhodnutí súdu prvej inštancie ani odvolacieho súdu však nie je zrejmé, od akej udalosti, resp. právnej skutočnosti odvodzovali žalobca a jeho právni predchodcovia dobromyseľnosť vo vzťahu k svojmu právu prechodu a prejazdu, t. j. domnienku, že nejde len o tolerovaný prechod bez právneho dôvodu, ale, že im toto právo patrí ako vecné bremeno in rem, teda vzťahujúce sa na nimi vlastnené nehnuteľnosti (tzv. putatívny, domnelý právny titul). Nebolo sporné, že po predmetnom pozemku v minulosti prechádzali nielen právni predchodcovia žalobcu, ale aj iní obyvatelia obce (skrátujúc si tak cestu medzi „prednou“ a „zadnou“ ulicou), takéto prechádzanie však samo o sebe nezakladá právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

14. Keďže podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním) a ustanovenia § 134 tu platia obdobne, odvolací súd sa zaoberal aj najnovšou judikatúrou zaoberajúcou sa vydržaním, ktoré je potrebné aplikovať na danú vec.

15.1. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 4Cdo 41/2023 z 25. 04. 2024 ohľadom tejto otázky uviedol:

15.2. Dobrá viera (ako predpoklad oprávnenej držby) je presvedčením nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, keď si prisvojuje určitú vec. Iba samotná detencia k vydržaniu nestačí. Okolnosti, ktoré svedčia záveru o existencii dobrej viery sú okolnosti týkajúce sa tiež právneho dôvodu nadobudnutia (titulu) - teda okolnosti svedčiace o poctivosti tohto nadobúdacieho titulu. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu vec patrí, je nutné posudzovať nielen zo subjektívnych predstáv držiteľa, ale i z objektívnych hľadísk viažucich sa k právnemu dôvodu (titulu), z ktorého sa odvodzuje vznik práva. Iba vzhľadom na formu právneho úkonu (ústnu alebo písomnú) nemožno vylúčiť, ani potvrdiť existenciu dobrej viery držiteľa pri nadobúdaní nehnuteľnosti bez toho, aby nedošlo k zohľadneniu konkrétnych právnych, ale i skutkových okolností prípadu spojených s prevodom nehnuteľností - viažucich sa k nadobúdaciemu titulu (porovnaj napríklad Cpj 69/83 z 30. marca 1992). Dobrá viera oprávneného držiteľa, ktorá je daná so zreteľom na všetky okolnosti, sa musí vzťahovať aj na titul, na základe ktorého mohlo držiteľovi vzniknúť vlastnícke právo. Tento titul nemusí byť vždy daný. Postačí, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že tu taký titul je. Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere alebo nie, je potrebné

vždy hodnotiť objektívne a nielen zo subjektívneho hľadiska samotného účastníka konania (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 27. apríla 2006 sp. zn. 22Cdo/984/2006). Nie je vylúčené, aby k vydržaniu vlastníckeho práva došlo na základe putatívneho právneho titulu (predstieraného, či neplatného). Je potrebné však vziať do úvahy, či držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu prejednávaného prípadu po každom vyžadovať, nemal po vydržaciu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. O dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedlniteľný. Ospravedlniteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Pre účely prejednávanej veci treba osobitne zdôrazniť, že omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonalnej znalosti celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona je právny omyl neospravedlniteľný (viď tiež napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/97/2009, 4Cdo/283/2009, 5Cdo/30/2010, 3MCdo/7/2010, 3MCdo/8/2010, 6MCdo/5/2010). Neznalosť inak jasného, zrozumiteľného a nesporného ustanovenia zákona neospravedlňuje účastníka - pri zachovaní obvyklej opatrnosti sa totiž predpokladá, že každý sa oboznámi so zákonnou úpravou právneho úkonu, ktorý má v úmysle urobiť.

15.3. Dobrá viera držiteľa sa musí teda vzťahovať na všetky právne skutočnosti, ktoré majú za následok nadobudnutie veci alebo práva, ktorá je predmetom držby, teda aj na existenciu platnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti. Judikatúra súdov je konštantná v tom, že pokiaľ sa niekto uchopí držby nehnuteľnosti po 1. apríli 1964 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola uzavretá v písomnej forme, nemôže byť so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu nehnuteľnosť patrí a v zmysle § 130 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka nemôže byť držiteľom oprávneným (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2011 sp. zn. 5Cdo/49/2010). Na základe ústnej zmluvy o jej prevode nemôže byť vzhľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom veci aj keď je subjektívne presvedčený, že takáto zmluva na originálne nadobudnutie vlastníckeho práva postačuje. Držba nehnuteľnosti opierajúca sa o ústnu zmluvu nemôže viesť k vydržaniu nehnuteľnosti (m.m. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. decembra 2013 sp. zn. 1Cdo/137/2011).

15.4. V danom prípade nie je celkom zrejmé, od čoho žalobca svoj titul vstupu do držby odvodzuje, keď tvrdí, že sa držby ujal jeho právny predchodca po zániku I. spoločnosti, zároveň ho odvodzuje od darovacej zmluvy o prevode pozemku a v neposlednom rade od súhlasu predsedu Poľnohospodárskeho družstva Osikov s užívaním nehnuteľnosti. Ako už bolo uvedené vyššie, omyl vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka ospravedlniteľný nie je. Žalobca nepreukázal so zreteľom na všetky okolnosti, že bol dobromyseľný, predovšetkým nepreukázal riadny vstup do držby. Samotné dlhodobé užívanie nehnuteľnosti, ani nerušenie v užívaní pre dobromyseľnosť nepostačuje.

15.5. Úprava inštitútu vydržania je v našej platnej právnej úprave zakotvená v ustanovení § 134 Občianskeho zákonníka. Vydržaním možno nadobudnúť vlastnícke právo k hnutelnej veci aj k nehnuteľnosti, pokiaľ sa vlastnícke právo nenadobudlo na základe iného právneho titulu. Inter alia možno vydržať aj právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Nevyhnutným predpokladom vydržania je oprávnená držba držiteľa. O oprávnenosť držby ide v tom prípade, ak je držiteľ dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí. Pri pochybnostiach o oprávnenosti držby platí domnienka oprávnenosti držby, a tým teda aj dobromyseľnosti. Treba pritom posudzovať, či držiteľ pri bežnej opatrnosti mal alebo mohol mať pochybnosti, či mu vec alebo právo patrí. Do doby, po ktorú je potrebné mať vec v oprávnenej držbe sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca. Nie je vylúčená ani dobromyseľnosť držby contra tabulas. Ide o prípad, keď je osoba dobromyseľným držiteľom napriek tomu, že v katastri nehnuteľností je ako vlastníka označená iná osoba ako držiteľ. Takýmito prípadmi môže byť napríklad, ak je vlastníkom pozemku parcely registra „E“ presvedčený, že je vlastníkom pozemku parcely registra „C“ alebo vice versa. Ďalšími prípadmi môže byť, ak namiesto pôvodného vlastníka pozemku, dôjde k zápisu inej osoby, bez toho, aby sa pôvodný vlastníka o tejto zmene dozvedel. Vydržanie patrí medzi originálne spôsoby nadobudnutia vlastníckeho práva. Je to tak z dôvodu, že vydržateľ neodvodzuje svoje vlastnícke právo od vlastníckeho práva pôvodného vlastníka, ale od inej právnej skutočnosti, ktorou je uplynutie rozhodnej doby, počas ktorej bol oprávneným držiteľom. Pri derivátnom nadobudnutí vlastníckeho práva, nový vlastníka odvodzuje svoje vlastnícke

právo od skoršieho vlastníka a nadobúda vlastníctvo len za splnenia podmienky, že aj skorší vlastník bol vlastníkom veci. Možno povedať, že pri derivátnom nadobúdaní je plne prítomná zásada nemo plus iuris. Pri originárnom nadobudnutí ergo bude právne bezvýznamné spochybnenie vlastníckeho práva predchádzajúcich vlastníkov, resp. držiteľov. Originárne nadobudnutie tak bude hojiť právne vady alebo nedostatok nadobúdacieho titulu.

16. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z uvedeného, pričom k odvolacím námietkam navrhovateľa považuje za potrebné uviesť, že pokiaľ navrhovateľ uvádzal, že dobromyseľnosť navrhovateľa v danom prípade je daná objektívnou skutočnosťou, ktorou je zameranie práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu aj cez časť pozemku s parc. č. 803/10, a to na základe geometrického plánu vypracovaného F. H. G. pod č. 22682376-108/95, ktorý bol vyhotovený dňa 08. 11. 1995 pre účely súdneho konania vedeného Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 10C/84/97 a Krajským súdom v Nitre pod sp. zn. 8Co/431/97, s týmto jeho názorom sa odvolací súd nestotožňuje. V čase vydania uvedených rozsudkov platil Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP), ktorý počnúc od 1. júla 2016 nahradil Civilný sporový poriadok. Podľa § 153 ods. 2 OSP účinného v čase rozhodovania Okresného súdu Nitra vo veci vedenej pod sp. zn. 10C 84/97 teda súd musel vychádzať z návrhu navrhovateľa a nemohol prisúdiť viac, než sa navrhovateľ v tomto konaní domáhal, pretože nešlo o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu ani o konanie, pri ktorom by určitý spôsob vyrovnania a vzťahu medzi účastníkmi vyplýval z právneho predpisu. Rovnako to platí aj za terajšej právnej úpravy, pričom je to vyjadrené v ustanovení § 216 ods. 1 CSP tak, že súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu. Z tohto rozsudku tiež vyplýva, že navrhovateľ Stavex, v.o.s. sa v tom čase domáhal voči odporcovi J. K. ako vlastníkovi parcely č. 803/19, vedenej na LV č. XXX v kat. úz. D. E. nadobudnutia vecného bremena - práva prechodu cez túto parcelu vydržaním. Predmetom konania 10C 84/97 parc. č. 803/10, ktorá je predmetom terajšieho konania nebola, čo uviedol zo samotného návrhu Stavex, v.o.s., ktorý už v návrhu uviedol, že prístup k parcelám žalobcu bol využívaný aj cez parcelu č. 803/10, ktorej vlastník v súčasnosti navrhovateľovi nebráni používať cestu – prechod, a preto nie je v tomto konaní žalovaný. Už v tom čase teda bolo právnenému predchodcovi navrhovateľa zrejmé, že cesta, ktorú využíva sa dotýka dvoch parciel, vo vlastníctve odlišných osôb, pričom napriek tejto jeho vedomosti si právne neusporiadal vecné bremeno vo vzťahu k oboj, ale len k jednej z nich. Z toho potom vyplýva, že dokazovanie nebolo zamerané na parcelu č. 803/10, ktorá je predmetom tohto konania, ale len na parcelu č. 803/19, ktorá bola predmetom v tom čase prebiehajúceho sa konania 10C 84/97, preto ani nemožno tvrdiť, že ak by si právny predchodca navrhovateľa spoločnosť Stavex, v.o.s. v konaniach vedených Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 10C/84/97 a Krajským súdom v Nitre pod sp. zn. 8Co/431/97 uplatňoval nárok na potvrdenie vydržania vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu pešo a motorovými vozidlami cez časť pozemku s parc. č. 803/10, tak by mu s veľkou pravdepodobnosťou konajúce súdy vyhovel. Ak nebol jej vlastníkom účastníkom konania a táto parcela nebola predmetom konania, nemožno predpokladať, akú obranu voči návrhu vtedajšieho navrhovateľa by zvolil, ani bez znalosti skutkových okolností vychádzať len z tvrdenia navrhovateľa, že skutkové okolnosti ohľadom parciel č. 803/19 a 803/10 boli rovnaké. Ohľadom tohto nebolo vykonané dokazovanie, pretože bolo zamerané len na parcelu, ktorá bola v tom čase predmetom konania, teda parc. č. 803/19, a preto je záver navrhovateľa o tom, že aj ohľadom tejto parcely by bolo jeho právnenému predchodcovi vyhovené len v rovine dohady. A aj keď je pravdou, že geometrický plán vypracovaný F. H. G. pod č. 22682376-108/95, ktorý bol vyhotovený dňa 08. 11. 1995 zasahuje aj do parc. č. 803/10, a to napriek tomu, že nebola predmetom tohto konania, odvolací súd poukazuje na to, že podľa § 159 ods. 2 OSP je pre účastníkov a pre všetky orgány záväzný výrok právoplatného rozsudku, teda rozsudku OS Nitra sp. zn. 10C 84/97 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre pod sp. zn. 8Co/431/97, ktorý sa parc. č. 803/10 nedotýka. Záväzný je výrok, nie samotná príloha rozsudku. Aký následok by mohol mať tento nesúlady výroku s prílohou presahuje rámec konania o vydržaní, preto sa tým odvolací súd nezaoberal. Z uvedeného potom vyplýva aj to, že navrhovateľ pri bežnej opatrnosti sa mohol dozvedieť, že vecné bremeno, ktoré pri kúpe nehnuteľností od Stavex, v.o.s. získal, aj keď navonok pôsobí ako jednotný celok, pozemná komunikácia, ide o dve parcely, pri ktorých bez bližšieho zistenia skutkových okolností nemožno hovoriť o tom, že skutkovo a aj právne ide ohľadom oboch nehnuteľností o totožnú situáciu, ako tvrdil navrhovateľ. Bez preukázania týchto skutočností navrhovateľom v návrhu na potvrdenie vydržania práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že navrhovateľ v tomto konaní neosvedčil, že bol vo vzťahu k predmetnej nehnuteľnosti dobromyseľným držiteľom, keďže nepreukázal právnu skutočnosť, od ktorej by si mohol odvodzovať svoju dobromyseľnosť. Rovnako tak sa stotožňuje so súdom prvej inštancie aj v tom, že táto skutočnosť mu nebráni domáhať sa ním tvrdeného nároku v sporovom konaní, ktorého rozsah dokazovania je odlišný v konaní o potvrdení

vydržania, a v ktorom na preukázanie ním tvrdených skutočností môže navrhnovať a predkladať aj ďalšie dôkazy, ktorými v tomto konaní neargumentoval.

17. Čo sa týka odvolacieho dôvodu, že vydaním uznesenia sa súd absolútne odchýlil od svojej predchádzajúcej rozhodovacej praxe, čím zásadným spôsobom narušil zásadu právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, k tomu odvolací súd poukazuje na bod 12. rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1VCdo/1/2024 zo dňa 13. mája 2024, v ktorom sa NS SR zaoberal vydržaním, pričom v tomto bode rozobral vývoj súdno-aplikačnej praxe v súvislosti s vydržaním. Prax súdov ohľadom tejto otázky sa v priebehu rokov menila, čo môže znamenať aj to, že obdobie, v ktorom je návrh podaný, môže mať vplyv aj na výsledok v obdobných veciach, avšak odvolací súd pri svojom rozhodnutí zohľadňoval najnovšiu judikatúru NS SR ohľadom tejto otázky.

18. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).